Tradus şi revizuit de IER (www.ier.ro)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECŢIA ÎNTÂI

HOTĂRÂREA
din 24 noiembrie 2005
În Cauza Shofman împotriva Rusiei
(Cererea nr. 74826/01)
Strasbourg
definitivă la 24/02/2006

Hotărârea devine definitivă în condiţiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenţie. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Shofman împotriva Rusiei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secţia întâi), reunită într-o cameră compusă din C.L. Rozakis, preşedinte, F. Tulkens, P. Lorenzen, N. Vajić, S. Botoucharova, A. Kovler, S.E. Jebens, judecători, şi S. Nielsen, grefier de secţie,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 3 noiembrie 2005,

pronunţă prezenta hotărâre, adoptată la aceeaşi dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 74826/01 îndreptată împotriva Federaţiei Ruse, prin care domnul Leonid Mikhaylovich Shofman („reclamantul”) a sesizat Curtea la 5 septembrie 2001, în temeiul art. 34 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale (*Convenţia*). Reclamantul era resortisant rus în timpul evenimentelor care fac obiectul plângerii; ulterior, a obţinut cetăţenie germană.

2. Reclamantul, care a beneficiat de asistenţă judiciară, a fost reprezentat în faţa Curţii de domnul G. Rixe, avocat în Bielefeld, Germania. Guvernul rus („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul P. Laptev, reprezentantul Federaţiei Ruse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3. Reclamantul a invocat, în special, o încălcare a art. 8 din Convenţie, în sensul că acţiunea în tăgada paternităţii sale a fost declarată ca prescrisă în temeiul legii în vigoare la vremea respectivă.

4. Cererea a fost repartizată Secţiei întâi a Curţii (art. 52 alin. 1 din Regulamentul Curţii). În cadrul secţiei respective, camera competentă pentru examinarea cauzei (art. 27 § 1 din Convenţie) s-a constituit în conformitate cu art. 26 alin. 1 din Regulament.

5. Prin decizia din 25 martie 2004, Curtea a declarat cererea admisibilă în parte.

6. Nici reclamantul, nici Guvernul nu au depus observaţii cu privire la fond (art. 59 alin. 1 din Regulament).

7. La 1 noiembrie 2004, Curtea a modificat compunerea secţiilor (art. 25 alin. 1 din Regulament). Cauza a fost repartizată Secţiei întâi, nou constituită (art. 52 alin. 1 din Regulament).

ÎN FAPT

I. **Circumstanţele cauzei**

8. Reclamantul s-a născut în 1957 şi locuieşte în Gross-Rohrheim (Germania).

9. La 10 august 1989, reclamantul a înregistrat căsătoria sa cu doamna G. în Novosibirsk. După căsătorie, cuplul s-a mutat în Sankt Petersburg.

10. La 12 mai 1995, în timpul şederii la domiciliul părinţilor săi în Novosibirsk, doamna G. a născut un băiat căruia i-a dat numele ei de familie, în pofida obiecţiilor reclamantului. La scurt timp după aceea s-a înregistrat naşterea; reclamantul a fost declarat tatăl copilului în registru.

11. La sfârşitul lui septembrie 1995, doamna G. şi fiul s-au întors în Sankt Petersburg. Reclamantul a crezut că el este tatăl băiatului şi l-a tratat ca atare.

12. La 28 martie 1996, reclamantul s-a mutat în Germania. A aşteptat până în septembrie 1997 ca doamna G. şi fiul să i se alăture acolo. Cu toate acestea, într-o scrisoare din septembrie 1997, doamna G. l-a informat că nu intenţionează să rămână căsătorită cu el şi că va cere pensie de întreţinere pentru copil. În acea perioadă, rudele reclamantului din Novosibirsk l-au informat că nu este tatăl băiatului.

13. La 16 decembrie 1997, reclamantul a făcut cerere de divorţ şi a introdus o acţiune în tăgada paternităţii. La 12 aprilie 1999 s-a pronunţat divorţul.

14. La 16 noiembrie 2000, Judecătoria Zheleznodorozhniy din Novosibirsk a pronunţat hotărârea în acţiunea în tăgada paternităţii. Instanţa a reţinut că testele genetice (ADN) din 28 iunie 1999 şi 5 iunie 2000 demonstrează că reclamantul nu putea fi tatăl băiatului. Deşi doamna G. a susţinut că reclamantul era tatăl băiatului, în absenţa vreunui dubiu în privinţa corectitudinii testelor, instanţa a stabilit că reclamantul nu era tatăl băiatului acesteia.

Judecătoria a hotărât însă că această cauză intră sub incidenţa Codului căsătoriei şi familiei din 30 iulie 1969 al RSFSR[1] deoarece copilul s-a născut înainte de 1 martie 1996, adică anterior intrării în vigoare a noii versiuni a Codului familiei al Federaţiei Ruse. Codul căsătoriei şi familiei al RSFSR prevedea un termen de prescripţie de 1 an pentru introducerea unei acţiuni în tăgada paternităţii, care se calcula începând de la data la care prezumtivul tată a fost informat că a fost înregistrat ca tată. Întrucât reclamantul nu a tăgăduit paternitatea la data naşterii copilului şi a sesizat instanţele abia în decembrie 1997, după expirarea termenului, acţiunea acestuia a fost respinsă ca prescrisă. Faptul că s-a introdus o nouă versiune a Codului familiei, care nu prevedea un termen de prescripţie pentru acţiunile având ca obiect paternitatea, este lipsit de relevanţă deoarece codul se aplica numai litigiilor de dreptul familiei survenite după 1 martie 1996.

15. La 15 martie 2001, în apelul declarat de reclamant, Tribunalul Regional Novosibirsk a menţinut hotărârea din 16 noiembrie 2000.

16. La 20 aprilie şi 26 octombrie 2001, Tribunalul Regional Novosibirsk şi, respectiv, Curtea Supremă a Federaţiei Ruse, au respins cererile reclamantului.

17. La 12 septembrie 2002, judecătorul de pace din cadrul Secţiei a treia a Judecătoriei Zheleznodorozhniy din Novosibirsk a admis cererea doamnei G. pentru pensie de întreţinere şi a pus sechestru pe cota-parte a reclamantului dintr-un apartament.

18. La 15 septembrie 2003, Judecătoria Zheleznodorozhniy din Novosibirsk a menţinut dispoziţia privind pensia de întreţinere.

II. **Dreptul intern relevant**

19. Codul căsătoriei şi familiei din 30 iulie 1969 al RSFSR (*Кодекс РСФСР о браке и семье*) prevedea că o persoană declarată în registrul de evidenţă a naşterilor ca fiind tatăl unui copil avea dreptul să tăgăduiască înregistrarea respectivă în termen de 1 an de la data la care a fost informat sau ar fi trebuit să fie informat că s-a făcut înregistrarea respectivă (art. 49).

20. Codul familiei din 29 decembrie 1995 al Federaţiei Ruse (*Семейный кодекс РФ*, intrat în vigoare la 1 martie 1996) prevede că o persoană menţionată în registrul de evidenţă a naşterilor ca fiind tatăl unui copil are dreptul să tăgăduiască înregistrarea respectivă printr-o acţiune în justiţie (art. 52 alin. 1). Nu se prevede niciun termen de prescripţie pentru introducerea acţiunii.

21. Rezoluţia nr. 9 din 25 octombrie 1996 a plenului Curţii Supreme a Federaţiei Ruse „cu privire la aplicarea de către instanţe a Codului familiei al Federaţiei Ruse în cauze având ca obiect paternitatea şi pensia de întreţinere a copilului minor" a stabilit că, în cazul copiilor născuţi înainte de 1 martie 1996, era aplicabil Codul căsătoriei şi familiei al RSFSR şi, în consecinţă, termenul pentru tăgăduirea paternităţii era de 1 an de la data la care persoana a fost informată sau ar fi trebuit să fie informată de înregistrarea sa ca părinte al copilului.

ÎN DREPT

I. **Cu privire la pretinsa încălcare a art. 8 din Convenţie**

22. Reclamantul s-a plâns, în temeiul art. 8 din Convenţie, că a fost împiedicat să introducă o acţiune în tăgada paternităţii de faptul că, în sensul termenelor de prescripţie, termenul a început să curgă de la data la care s-a înregistrat naşterea. Art. 8 este redactat după cum urmează:

> „1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieţii sale private şi de familie, a domiciliului său şi a corespondenţei sale.
>
> 2. Nu este admis amestecul unei autorităţi publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea naţională, siguranţa publică, bunăstarea economică a ţării, apărarea ordinii şi prevenirea faptelor penale, protejarea sănătăţii sau a moralei, ori protejarea drepturilor şi libertăţilor altora."

A. **Argumentele părţilor**

1. Reclamantul

23. Reclamantul a argumentat, în primul rând, că deşi acţiunea în tăgada paternităţii avea ca obiect desfacerea relaţiilor de familie existente, stabilirea relaţiilor sale legale cu propriul copil se raporta categoric la viaţa sa privată (*Rasmussen împotriva Danemarcei*, hotărârea din 21 noiembrie 1984, seria A nr. 87, p. 13, pct. 33). Statul avea o obligaţie pozitivă, în temeiul art. 8, de a asigura respectarea vieţii private chiar şi în sfera relaţiilor dintre persoane (*Botta împotriva Italiei*, hotărârea din 24 februarie 1998, *Culegere de hotărâri şi decizii* 1998-I, p. 422, pct. 33). În special, copilul avea dreptul, în temeiul art. 8, de a stabili o relaţie legală cu tatăl său natural (*Mikulić împotriva Croaţiei*, nr. 53176/99, pct. 64-66, CEDO 2002-I), iar soţul mamei avea dreptul să tăgăduiască paternitatea pentru a dovedi că nu el este tatăl biologic. În opinia reclamantului, art. 8 garantează dreptul la desfacerea unei relaţii de familie care nu constituie rezultatul unei legături biologice. Acesta a concluzionat, în baza hotărârii *Kroon*, că realitatea biologică şi socială ar

trebui să aibă precădere faţă de prezumţiile legale şi urmărirea unei securităţi juridice a relaţiilor, astfel încât este necesar ca orice prezumţie să poată fi infirmată efectiv şi să nu constituie o normă *de facto* (*Kroon şi alţii împotriva Regatului Ţărilor de Jos*, hotărârea din 27 octombrie 1994, seria A nr. 297-C, pct. 40). Dreptul la tăgăduirea paternităţii a fost acceptat în toate statele contractante, inclusiv în Federaţia Rusă. Reclamantul a susţinut că hotărârile instanţelor interne de a declara prescrisă acţiunea sa în tăgada paternităţii constituie un amestec în dreptul său la respectarea vieţii sale private şi de familie.

24. Reclamantul a acceptat faptul că hotărârile instanţelor interne se bazau pe legea în vigoare la vremea respectivă. Acesta a subliniat însă că Guvernul nu a prezentat niciun motiv care să arate că legea respectivă urmărea un scop legitim şi că ingerinţa constituie o măsură necesară într-o societate democratică. Reclamantul a afirmat că ingerinţa nu era o măsură necesară şi nu era justificată pentru următoarele motive.

25. În sensul termenului de prescripţie prevăzut de legea naţională şi aplicat în cazul reclamantului, termenul a început să curgă indiferent de faptul că soţul mamei avea vreo îndoială privind paternitatea sa biologică în momentul respectiv. Un tată legal putea infirma paternitatea doar dacă lua cunoştinţă de fapte care indicau că nu el este tatăl. Doar în aceste împrejurări putea acesta să facă o alegere informată în privinţa copilului: fie să tăgăduiască paternitatea, fie să îşi asume în continuare obligaţiile parentale printr-o adopţie legală. Prin urmare, legislaţia ar fi trebuit să permită o perioadă corespunzătoare în care prezumtivul tată să poată lua o decizie chibzuită. În opinia reclamantului, drepturile sale ar beneficia de o protecţie suficientă doar dacă termenul ar fi început să curgă de la data la care soţul mamei a luat cunoştinţă de fapte care indică posibilitatea ca el să nu fie tatăl biologic. De asemenea, acesta a afirmat că un astfel de sistem nu ar aduce atingere intereselor copilului şi că era mai bine, din punct de vedere psihologic, ca paternitatea legală să corespundă realităţii biologice.

26. Reclamantul a subliniat faptul că noul Cod al familiei (în vigoare de la 1 martie 1996) nu prevedea niciun termen de prescripţie pentru acţiunea în tăgada paternităţii. Un comentariu juridic cu autoritate în legătură cu noul Cod al familiei, scris de un fost ministru rus al Justiţiei, recunoştea faptul că poziţia legiuitorului, reflectată în noul cod, „punea accent pe filiaţia faptică a copilului, spre deosebire de simplul formalism al registrului de stare civilă, care împiedica aflarea adevărului”. În opinia reclamantului, această schimbare survenită la nivel intern demonstra că interesele copilului ar putea fi protejate fără a-l împiedica pe prezumtivul tată să tăgăduiască paternitatea.

27. Reclamantul a afirmat că, în majoritatea statelor contractante, termenul de prescripţie pentru tăgăduirea paternităţii fie era suficient de lung în ţările în care termenul se calculează de la data naşterii copilului, fie începea să curgă de la data la care tatăl legal lua cunoştinţă de fapte care arătau că nu el este tatăl biologic. În unele ţări fie nu exista niciun termen de prescripţie, fie acest termen era foarte lung.

28. În ultimul rând, reclamantul a susţinut că la data la care a aflat că este posibil să nu fie tatăl biologic deja expirase termenul de prescripţie. Nu exista niciun interes al copilului care să intre în conflict cu dreptul său la tăgăduirea paternităţii deoarece el a locuit permanent în Germania începând din 28 martie 1996 şi nu exista nicio legătură de familie între el şi copil.

2. Guvernul

29. Guvernul a declarat că hotărârile instanţelor interne erau în deplină conformitate cu dreptul intern, în special cu Codul căsătoriei şi familiei al RSFSR, care era aplicabil în cazul reclamantului. Instanţele interne au concluzionat că

reclamantul consimţise să fie înregistrat ca tată al copilului în iulie 1995 şi, în consecinţă, ar fi putut contesta înregistrarea respectivă înainte de 30 iunie 1996. Totuşi acesta a introdus o acţiune abia în decembrie 1997 şi prin urmare, acţiunea sa se prescrisese. Guvernul a concluzionat că nu a existat o ingerinţă în exercitarea de către reclamant a dreptului la respectarea vieţii sale private şi de familie.

B. **Motivarea Curţii**

1. Aplicabilitatea art. 8 din Convenţie

30. Curtea a mai examinat cauze în care soţul a dorit să introducă o acţiune în tăgada paternităţii unui copil născut în cadrul căsătoriei. În cauzele respective, a rămas deschisă întrebarea dacă acţiunea în tăgada paternităţii având ca obiectiv desfacerea, în drept, a unor legături de familie existente are legătură cu „viaţa de familie" a reclamantului deoarece, în orice caz, stabilirea relaţiilor legale ale tatălui cu prezumtivul său copil ţin de „viaţa privată" a acestuia [*Yildirim împotriva Austriei* (dec.), nr. 34308/96, 19 octombrie 1999; şi *Rasmussen*, citată anterior, pct. 33].

31. În prezenta cauză, reclamantul urmărea, printr-o acţiune în justiţie, să infirme prezumţia legală a paternităţii sale în baza probelor biologice. Scopul acţiunii îl constituia stabilirea relaţiei sale legale cu fiul doamnei G., care a fost înregistrat ca fiind al său.

32. În consecinţă, faptele cauzei intră sub incidenţa art. 8.

2. Principii generale

33. De asemenea, Curtea reiterează faptul că scopul esenţial al art. 8 este de a proteja orice persoană împotriva actelor arbitrare ale autorităţilor publice. Pe lângă acesta pot exista obligaţii pozitive inerente „respectării" efective a vieţii private sau de familie. Aceste obligaţii pot presupune adoptarea unor măsuri destinate să asigure respectarea vieţii private chiar şi în sfera relaţiilor dintre persoane particulare (a se vedea *Mikulić*, citată anterior, pct. 57, cu trimiterile suplimentare).

34. Totuşi, limitele dintre obligaţiile pozitive şi negative ale statului conform acestei prevederi nu se pretează unei delimitări precise. Principiile aplicabile sunt totuşi similare. În ambele contexte, trebuie avut în vedere echilibrul just ce trebuie realizat între interesele concurente ale persoanei şi cele ale comunităţii în ansamblu; în ambele contexte statul beneficiază de o anumită marjă de apreciere (a se vedea *Keegan împotriva Irlandei*, hotărârea din 26 mai 1994, seria A nr. 290, pct. 49; *Kroon*, citată anterior, pct. 31).

35. Curtea reaminteşte că sarcina sa nu este să ţină locul autorităţilor naţionale competente în reglementarea litigiilor legate de paternitate la nivel naţional, ci mai degrabă de a examina, în temeiul Convenţiei, deciziile pe care autorităţile respective le-au luat în exercitarea puterii lor de apreciere (a se vedea *Mikulić*, citată anterior, pct. 59; *Hokkanen împotriva Finlandei*, hotărârea din 23 septembrie 1994, seria A nr. 299-A, p. 20, pct. 55). Prin urmare, Curtea va examina dacă statul pârât şi-a îndeplinit obligaţiile pozitive, prevăzute la art. 8 din Convenţie, în contextul acţiunii în tăgada paternităţii introduse de reclamant.

3. Respectarea art. 8 din Convenţie

36. Reclamantul nu contestă faptul că hotărârile instanţelor interne au fost pronunţate „conform legii", în special art. 49 din Codul căsătoriei şi familiei al RSFSR, aplicabil litigiilor care implicau copii născuţi în perioada în care a fost în vigoare codul. Se prevedea dreptul la tăgăduirea paternităţii în termen de doar 1 an de la data la care soţul mamei a luat cunoştinţă sau ar fi trebuit să ia cunoştinţă de

înregistrarea naşterii. Termenul începea să curgă, în cadrul termenului de prescripţie, indiferent de faptul că soţul mamei avea sau nu vreo îndoială privind paternitatea sa biologică.

37. O examinare comparativă a legislaţiei statelor contractante privind instituţia paternităţii arată că nu există nicio normă adoptată cu caracter universal. Cu excepţia notabilă a unui mic număr de state în care legea nu prevede niciun termen pentru introducerea unei acţiuni în tăgada paternităţii, există un termen de prescripţie având de regulă o durată de 6 luni sau 1 an, ajungând uneori până la 2 ani.

38. Însă diferenţa dintre diversele sisteme juridice care prezintă relevanţă în prezenta cauză nu o constituie durata termenului de prescripţie ca atare, ci principiul ei *dies a quo*. În unele state, durata se calculează de la data la care prezumtivul tată a aflat sau ar fi trebuit să afle că a fost înregistrat ca fiind tatăl copilului. Celelalte state, aproape la fel de numeroase, acceptă ca dată de început data la care acesta a aflat sau ar fi trebuit să afle de împrejurări care pun la îndoială paternitatea legitimă a copilului. Numeroase state din cea de-a doua categorie au introdus un al doilea termen, care permite tăgăduirea paternităţii doar cât timp copilul are o vârstă mică. Această categorie din urmă include şi statele în care termenul începe să curgă de la data naşterii copilului, indiferent dacă tatăl avea sau nu cunoştinţă de alte fapte.

39. Curtea a acceptat anterior faptul că stabilirea unui termen de prescripţie pentru introducerea unei acţiuni în tăgada paternităţii se justifică prin dorinţa de a asigura securitatea juridică a relaţiilor de familie şi de a apăra interesele copilului (*Rasmussen*, citată anterior, pct. 41). În decizia *Yildirim* s-a concluzionat că „după expirarea termenului de prescripţie pentru acţiunea reclamantului în tăgada paternităţii, se acordă mai multă importanţă intereselor copilului decât interesului reclamantului pentru infirmarea paternităţii sale” (citată anterior). Însă această concluzie s-a impus în cauzele în care reclamantul ştiuse cu certitudine sau avea motive întemeiate să presupună că nu era tatăl copilului încă din prima zi din viaţa copilului respectiv, dar – din motive care nu ţineau de legislaţie – nu a făcut niciun demers pentru tăgăduirea paternităţii în termenul prevăzut de lege (a se vedea *Yildirim*, citată anterior; *Rasmussen*, citată anterior, pct. 8 şi 10).

40. Situaţia din prezenta cauză este însă diferită. Se pare că, timp de aproape doi ani de la naşterea copilului, reclamantul nu a bănuit că acesta nu era copilul său şi l-a crescut ca fiind al său. Acesta a fost informat de împrejurări care puneau la îndoială paternitatea sa în septembrie 1997, când deja expirase termenul prevăzut de lege. După ce reclamantul a aflat că realitatea biologică ar putea fi alta, a introdus de îndată o acţiune în justiţie. În termen de 3 luni de când a luat cunoştinţă de informaţiile relevante, acesta a făcut cerere de divorţ şi a introdus o acţiune în tăgada paternităţii.

41. Curtea reţine că judecătoria a stabilit, în baza probelor genetice, că reclamantul nu era tatăl copilului (a se vedea *supra*, pct. 14). Prin urmare, motivul respingerii acţiunii în tăgada paternităţii introduse de reclamant nu îl constituie absenţa unui fapt biologic stabilit [a se vedea, *a contrario*, *Nylund împotriva Finlandei* (dec.), nr. 27110/95, 29 iunie 1999, în care instanţele interne au respins cererea reclamantului pentru stabilirea existenţei unei legături biologice între el şi copil]. Într-adevăr, părţile au fost de acord asupra faptului că reclamantul ar fi avut dreptul, conform legii interne, la tăgăduirea paternităţii dacă ar fi introdus acţiunea în termen de 1 an de la data înregistrării naşterii.

42. Curtea reţine că sistemele juridice ale statelor contractante au condus la soluţii diferite în această problemă care apare atunci când împrejurările relevante sunt aflate abia după expirarea termenului de prescripţie. În unele state, în cazuri

excepţionale, o instanţă poate încuviinţa introducerea unei acţiuni tardive (*Rasmussen*, citată anterior, pct. 24). În alte state, competenţa în acest sens îi revine procurorului (a se vedea *Yildirim*, citată anterior).

43. În cazul reclamantului, competenţa de apreciere a instanţelor se circumscria art. 49 din Codul căsătoriei şi familiei al RSFSR. Dispoziţia respectivă putea apăra în mod corespunzător interesele unui soţ care, la aflarea unui fapt sau a unei date de naştere care ar sugera că nu este tatăl copilului, putea face o alegere informată şi fie să accepte prezumţia legală a paternităţii, fie să o conteste în instanţă. Nu se ţinea însă seama de soţii aflaţi în situaţia reclamantului, care aflau despre realitatea biologică abia după 1 an de la data înregistrării naşterii. Guvernul nu a motivat de ce ar fi constituit o „măsură necesară într-o societate democratică" faptul de a stabili un termen inflexibil care începe să curgă indiferent dacă prezumtivul tată are cunoştinţă sau nu de împrejurări care ridică îndoieli privind paternitatea sa şi faptul de a nu permite excepţii de la aplicarea termenului respectiv.

44. Conform jurisprudenţei Curţii, situaţia în care o prezumţie legală are precădere faţă de o realitate biologică şi socială, neţinând seama de faptele stabilite şi de dorinţele persoanelor implicate şi nefiind în realitate în beneficiul nimănui, nu este compatibilă – nici măcar având în vedere marja de apreciere a statului – cu obligaţia de a asigura „respectarea" efectivă a vieţii private şi de familie (*Kroon*, citată anterior, pct. 40).

45. Curtea consideră că faptul că reclamantul a fost împiedicat să tăgăduiască paternitatea deoarece a aflat că s-ar putea să nu fie el tatăl decât după 1 an de la data la care a aflat despre înregistrarea naşterii nu este proporţional cu scopurile legitime urmărite. Rezultă că nu s-a realizat un just echilibru între interesul general al apărării securităţii juridice a relaţiilor de familie şi dreptul reclamantului la revizuirea prezumţiei paternităţii sale în contextul probelor biologice.

46. Curtea concluzionează că, în pofida marjei de apreciere care îi revine statului pârât, acesta nu a respectat dreptul reclamantului la respectarea vieţii sale private, care îi revine în temeiul Convenţiei.

Prin urmare, a fost încălcat art. 8 din Convenţie.

II. **Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenţie**

47. Art. 41 din Convenţie prevede:

> „Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenţiei sau a protocoalelor sale şi dacă dreptul intern al înaltei părţi contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecinţelor acestei încălcări, Curtea acordă părţii lezate, dacă este cazul, o reparaţie echitabilă".

A. Prejudiciu

1. Prejudiciu moral

48. Reclamantul a pretins 8 000 de euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral. A susţinut că respingerea acţiunii sale în tăgada paternităţii i-a cauzat durere şi suferinţă. Acesta face referire la despăgubiri similare acordate în cauzele *McMichael împotriva Regatului Unit* (hotărârea din 24 februarie 1995, Seria A nr. 307-B, pct. 103), *Amuur împotriva Franţei* (hotărârea din 25 iunie 1996, *Culegere* 1996-III, pct. 36), şi *Nsona împotriva Ţărilor de Jos* (hotărârea din 28 noiembrie 1996, *Culegere* 1996-V, pct. 106).

49. Guvernul consideră că pretenţia este excesivă şi nerezonabilă şi că simpla constatare a existenţei unei încălcări este suficientă.

50. Curtea admite că reclamantul a suferit un prejudiciu de natură morală ca urmare a neîndeplinirii de către statul pârât a obligaţiilor pozitive cu privire la dreptul

său de respectare a vieţii de familie. Pe de altă parte, Curtea consideră că prejudiciul moral pretins de reclamant nu este reparat suficient prin constatarea existenţei unei încălcări a Convenţiei. Prin urmare, pronunţându-se în echitate, îi acordă reclamantului 6 000 EUR, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit în această privinţă.

2. Prejudiciu material

51. Reclamantul a solicitat scutirea de la obligaţia de plată a pensiei de întreţinere a copilului şi rambursarea sumelor plătite deja.

52. Guvernul respinge aceste pretenţii susţinând că nu sunt susţinute de probe corespunzătoare.

53. În ceea ce priveşte cererea reclamantului de scutire de la plata pensiei de întreţinere pentru copil, Curtea reaminteşte că hotărârile sale au, în esenţă, un caracter declarativ şi, în general, statul în cauză trebuie să aleagă mijloacele care trebuie utilizate în ordinea juridică internă pentru a-şi îndeplini obligaţia pe care o are în temeiul art. 46 din Convenţie, cu condiţia ca aceste mijloace să fie compatibile cu concluziile menţionate în hotărârea Curţii [a se vedea *Assanidze împotriva Georgiei* (MC), nr. 71503/01, pct. 202, CEDO 2004-..., cu trimiterile suplimentare]. Curtea nu este competentă în temeiul Convenţiei de a acorda scutiri sau de a emite declaraţii de genul celor dorite de reclamant (a se vedea *Dudgeon împotriva Regatului Unit* (art. 50), hotărârea din 24 februarie 1983, Seria A nr. 59, pct. 15; *McMichael*, menţionată anterior, pct. 105; *Couez împotriva Franţei*, hotărârea din 24 august 1998, *Culegere* 1998-V, pct. 32-36). Cu privire la pretenţia de rambursare a plăţii pensiei de întreţinere, Curtea reţine că reclamantul nu a indicat sumele deja plătite şi nici nu a prezentat acte în sprijinul afirmaţiilor sale. În consecinţă, Curtea nu acordă nicio sumă cu acest titlu.

B. Cheltuieli de judecată

54. Bazându-se pe documente justificative, reclamantul a pretins 1 888,48 EUR, pentru procedura în faţa Curţii, din care se scade suma primită sub formă de asistenţă judiciară, cuprinzând onorariul avocaţilor, cheltuielile poştale şi de multiplicare, inclusiv taxa pe valoarea adăugată. De asemenea, acesta a pretins 2 116,60 EUR pentru cheltuieli de judecată, expertiză şi de călătorie în faţa instanţelor interne. În cele din urmă, a pretins 223,43 EUR reprezentând costul traducerilor hotărârilor interne.

55. Guvernul a susţinut că reclamantul nu a prezentat nicio chitanţă reprezentând onorariul avocatului Rixe. De asemenea, consideră nepotrivită includerea taxei pe valoare adăugată deoarece acest lucru ar însemna, în opinia acestuia, că autorităţile ruse au contribuit la bugetul Germaniei.

56. Curtea reaminteşte că va acorda cheltuieli de judecată numai dacă se stabileşte caracterul necesar şi rezonabil al acestora. Observă că aceste cheltuieli de judecată au fost justificate de documente corespunzătoare şi nu par disproporţionate faţă de munca prestată în cauză. Cu toate acestea, este necesar să fie aplicată o reducere în cazul pretenţiilor reclamantului declarate inadmisibile. Pronunţându-se în echitate, Curtea acordă reclamantului suma de 4 000 EUR din care se scade suma de 701 EUR primită sub formă de asistenţă judiciară primită din partea Consiliului Europei, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pentru această sumă.

C. Dobânzi moratorii

57. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilităţii de împrumut marginal practicată de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive,
în unanimitate,
Curtea

1. *hotărăşte* că a fost încălcat art. 8 din Convenţie;
2. *hotărăşte:*
   a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenţie, următoarele sume:
      (i) 6 000 EUR (şase mii de euro) cu titlu de prejudiciu moral;
      (ii) 3 299 EUR (trei mii două sute nouăzeci şi nouă de euro) cu titlu de cheltuieli de judecată;
      (iii) orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pentru această sumă;
   b) că, de la expirarea termenului de trei luni menţionat anterior şi până la efectuarea plăţii, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilităţii de împrumut marginal practicată de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade şi majorată cu trei puncte procentuale;
3. *respinge* cererea de acordare a unei reparaţii echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 24 noiembrie 2005, în temeiul art. 77 § 24 şi 3 din Regulament.

Søren Nielsen	Christos Rozakis
Grefier	Preşedinte

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenţie şi cu art. 74 § 2 din Regulamentul Curţii, este anexată la prezenta hotărâre opinia concordantă a judecătorului Lorenzen.

C.L.*.
S.N.*.

Opinia concordantă a judecătorului Lorenzen

Sunt de acord cu majoritatea că a existat o încălcare a art. 8, însă am avut ezitări din următoarele motive:

Este foarte dificil să evaluezi în ce măsură şi în ce condiţii se poate contesta paternitatea, acest lucru putând presupune mai multe conflicte de interese. Astfel, „realitatea biologică" este unul dintre acestea şi, în circumstanţele cauzei, nu poate prevala asupra interesului superior al copilului, al mamei sau al societăţii în păstrarea stabilităţii statutului juridic al persoanelor. Un astfel de exemplu îl constituie decizia Curţii din 19 octombrie 1999 în cauza *Yildirim împotriva Austriei*. Este uimitor că o privire de ansamblu în legislaţiile statelor contractante cu privire la instituţia acţiunii în tăgada paternităţii arată că nu a fost adoptat un standard universal, ci dimpotrivă, sistemele juridice diferă în mod considerabil în funcţie de politică, curente sociale ori tradiţii culturale. În opinia mea, Curtea ar trebui să fie atentă să nu impună un trend general asupra modului în care ar putea fi soluţionate astfel de conflicte de interese, ci să lase legiuitorului naţional o marjă largă de apreciere în această privinţă.

În forma anterioară a legislaţiei ruse era posibilă iniţierea unei acţiuni, indiferent de circumstanţele cazului, cel mai târziu la un an de la naşterea copilului. Chiar dacă un astfel de acces limitat de a contesta paternitatea nu este unic în legislaţia statelor contractante, este necesar totuşi să fie justificat. Cu toate acestea, Guvernul pârât nu a prezentat niciun argument în această privinţă; pentru acest motiv sunt de acord cu existenţa unei încălcări în prezenta cauză.